

VOGEL
Rádce
na
cesty

BUDU NA VÁS PŘÍSNÝ, PANE:
UKAŽTE MI ČISTÝ KAPESNÍK!

Bodový systém a pokuty

**Informace o novele zákona
č. 361/2000 Sb. týkající se
nových sazeb pokut
a nových pravomocí policie**

Poznámka úvodem

Vzhledem ke složitosti právních formulací jsme si dovolili převést vybrané pasáže novelizovaného zákona o provozu na pozemních komunikacích (č. 361/2000 Sb. ve znění zákona č. 411/2005 Sb.) a dalších souvisejících novelizovaných předpisů do poněkud srozumitelnějšího jazyka. Následující text je tedy pouhým shrnutím základních ustanovení a nejedná se o doslovné znění.

Novelizovaný zákon, tedy i bodové hodnocení přestupků, **začíná platit 1. července 2006**. Nelze ovšem vyloučit, že do té doby dozná ještě jistých změn. Těšme se...

Nový bodový systém ve zkratce

Bodové hodnocení přestupků (neboli § 123a - 123f novelizovaného zákona č. 361/2000 Sb.) bylo prý zavedeno kvůli sledování, zda a jak často řidiči porušuje určité dopravní předpisy.

Princip je následující: Jste-li přistižen při přestupku a je vám uložena sankce (bloková pokuta, pokuta ve správním řízení nebo trest za trestný čin), pak vám příslušný obecní úřad s rozšířenou působností do vašeho registru zaznamená tento přestupek a zároveň také příslušný počet bodů podle bodového hodnocení pře-

stupků (viz tabulka v kapitole Přestupky, body, sankce). Tento záznam provede obecní úřad nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne, kdy mu bylo oznámeno uložení pokuty nebo jiné sankce.

Započítávání bodů

Body se započítávají až do počtu 12 bodů. Pokud jedním činem spácháte více přestupků nebo trestných činů, úřad započítá počet bodů pouze pro ten nejzávažnější z nich.

Odečítání bodů

Body se ale také odečítají, a to v případě, když vám od posledního zaznamenaného přestupku za určité období nebude zaznamenána žádná další sankce za přestupek:

- za 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců se odečtou 4 body z celkového počtu,
- za 24 měsíců se vám odečtou další 4 body,
- za 36 měsíců se odečtou všechny zbývající body.

Obecní úřad do 3 dnů provede příslušný záznam a do dalších 5 dnů vám vymazání všech 12 bodů písemně oznámí.

Co se stane po dosažení 12 bodů

Pokud dosáhnete 12 bodů, úřad vás neprodleně vyzve k odevzdání řidičského průkazu a mezinárodního průkazu do 5 dnů od doručení oznámení. Po těchto 5 dnech vám rovněž skončí řidičské oprávnění a pozbýváte odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel.

Kdy žádat o vrácení řidičského oprávnění

O vrácení řidičského oprávnění můžete požádat nejdříve až za 1 rok. (Pokud vám byl jako sankce uložen zákaz řízení motorových vozidel na dobu delší než 1 rok, pak můžete o vrácení požádat až po uplynutí dané doby.) Žádost se podává písemně u příslušného obecního úřadu s rozšířenou působností.

Přitom musíte prokázat, že jste byli přezkoušeni z odborné způsobilosti, a doklad o této zkoušce nesmí být starší než 30 dní. Při tomto přezkoušení vás čeká písemný (nebo počítačový) test z předpisů o provozu, jedna nebo více otázek kolem údržby vozidla a předvedení praktické jízdy s vozidlem. Vozidlo pro zkoušku (a případně „doučování“) – samozřejmě na vaše náklady – poskytne autoškola.

Po vrácení řidičského oprávnění vám budou všechny dosavadní body smazány a začnete znovu s čistým „bodovým kontem“.

„Bodové konto“, informace a námitky

Pokud budete jako řidič chtít zjistit své stav svého „bodového konta“, stačí požádat příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností o výpis z registru řidičů o vašich záznamech bodového hodnocení.

Nesouhlasíte-li s provedeným záznamem bodů, můžete proti tomu podat na daném úřadě písemnou námitku. Shledá-li úřad námitky za oprávněné, do 10 dnů opraví počet bodů v záznamu a písemně vás o opravě vyrozumí. Podáte-li námitky proti záznamu, kterým jste dosáhli 12 bodů, přerušují se pětidenní lhůty pro odevzdání řidičského průkazu a ztráty řidičského oprávnění, a to až do dne, kdy příslušný obecní úřad pravomocně rozhodne o neodůvodněnosti vašich námitek.

Přestupky, body, sankce

Je třeba předem upozornit, že v systému bodového hodnocení nejsou zařazeny všechny přestupky, jichž se kdo může v souvislosti s provozem na silnicích dopustit.

Nejdříve zde samozřejmě uvádíme výčet přestupků zařazených do systému bodového hodnocení, k nimž jsme připojili sankce podle novelizovaného zákona o přestupcích, na závěr pak zmiňujeme některé přestupky, které jsou sice mimo tento systém, ovšem vzhledem k výši sankcí je dobré o nich vědět...

Poznámka k blokovým pokutám

Už neplatí, že v blokovém řízení lze uložit pokutu pouze do 1000 Kč, „ceník“ se rozšířil a za některé přestupky je přesně určena blokovaná pokuta 2500 nebo 3000 Kč. Jistou vůli v určení výše pokuty mají policisté jen u těch přestupků, kde je dána sazba do 2000 Kč, tedy v podstatě u přestupků, které nejsou výslovně uvedeny v § 22 a § 23 zákona o přestupcích.

Přestupky, za které lze uložit kromě pokuty také zákaz činnosti (tzn. zákaz řízení motorových vozidel), nelze projednat v blokovém řízení, tzn. v takových případech nemůžete „zaplatit a vyřídit celou záležitost na místě“. Pozor, seznam takovýchto přestupků je poměrně dlouhý.

Přestupky zařazené v bodovém systému

Přestupek	body	pokuta
Řízení motorového vozidla bez držení příslušné skupiny nebo podskupiny řidičského oprávnění	7	ve správním řízení pokuta 25 000 - 50 000 Kč a zákaz činnosti od 1 roku do 2 let
Řízení vozidla ve stavu vylučujícím způsobilost, kterou si řidič přivodil užitím alkoholického nápoje nebo jiné návykové látky, při zjištění obsahu alkoholu v těle řidiče ve výši nad 0,3 ‰ nebo užitím jiné návykové látky	7	ve správním řízení pokuta 25 000 - 50 000 Kč a zákaz činnosti od 1 roku do 2 let
Odmítnutí řidiče podrobit se na výzvu dechové zkoušce ke zjištění, není-li ovlivněn alkoholem	7	ve správním řízení pokuta 25 000 - 50 000 Kč a zákaz činnosti od 1 roku do 2 let

Odmítnutí řidiče podrobit se na výzvu lékařskému vyšetření ke zjištění, není-li ovlivněn alkoholem v případě, že dechová zkouška byla pozitivní, ačkoli to nebylo spojeno s nebezpečím pro jeho zdraví

Odmítnutí řidiče podrobit se na výzvu odbornému lékařskému vyšetření ke zjištění, není-li ovlivněn jinou návykovou látkou, ačkoli to nebylo spojeno s nebezpečím pro jeho zdraví

Způsobení dopravní nehody porušením povinnosti řidiče, při které došlo k usmrcení nebo k těžké újmě na zdraví

Neprodlané nezastavení vozidla nebo neohlášení dopravní nehody policistovi nebo nedovolené opuštění místa dopravní nehody nebo neprodlané nevrácení se na místo dopravní nehody po poskytnutí nebo přivolání pomoci nebo po ohlášení dopravní nehody (to vše při dopravní nehodě, při které došlo k usmrcení nebo zranění osoby nebo k hmotné škodě převyšující zřejmě na některém ze zúčastněných vozidel včetně přepravovaných věcí nebo na jiných věcech částku 50 000 Kč)

7 ve správním řízení pokuta 25 000 - 50 000 Kč a zákaz činnosti od 1 roku do 2 let

7 ve správním řízení pokuta 25 000 - 50 000 Kč a zákaz činnosti od 1 roku do 2 let

7 v zákoně č. 411/2005 Sb., který novelizuje zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, není sankce uvedena.

7 ve správním řízení pokuta 2500 - 5000 Kč (pokud se přestupek spáchá během 12 měsíců dvakrát a vícekrát, přistupuje k pokutě ještě zákaz činnosti 1 - 6 měsíců)

Řízení vozidla bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky, po kterou je řidič ještě pod jejich vlivem

Předjíždění vozidla v případech, ve kterých je to zákonem zakázáno

Při jízdě na dálnici nebo silnici pro motorová vozidla otáčení se nebo jízda v protisměru nebo couvání v místě, kde to není dovoleno

Vjíždění na železniční přejezd v případech, ve kterých je to zakázáno

Řízení motorového vozidla řidičem, kterému byl zadržen řidičský průkaz

Řízení vozidla, které je technicky nezpůsobilé k provozu na pozemních komunikacích tak závažným způsobem, že bezprostředně ohrožuje ostatní účastníky provozu na pozemních komunikacích

6 ve správním řízení pokuta 10 000 - 20 000 Kč a zákaz činnosti od 6 měsíců do 1 roku

6 ve správním řízení pokuta 5000 - 10 000 Kč a zákaz činnosti od 6 měsíců do 1 roku

6 ve správním řízení pokuta 5 000 - 10 000 Kč a zákaz činnosti od 6 měsíců do 1 roku

6 ve správním řízení pokuta 2500 - 5000 Kč (pokud se přestupek spáchá během 12 měsíců dvakrát a vícekrát, přistupuje k pokutě ještě zákaz činnosti 1 - 6 měsíců), v blokovém řízení 2500 Kč

6 ve správním řízení pokuta 5 000 - 10 000 Kč a zákaz činnosti od 6 měsíců do 1 roku

5 ve správním řízení pokuta 5 000 - 10 000 Kč a zákaz činnosti od 6 měsíců do 1 roku

Rízení motorového vozidla bez držení platného osvědčení profesní způsobilosti řidiče	5	ve správním řízení pokuta 5000 - 10 000 Kč a zákaz činnosti od 6 měsíců do 1 roku
Rízení motorového vozidla bez držení platného posudku o zdravotní způsobilosti	5	ve správním řízení pokuta 5000 - 10 000 Kč a zákaz činnosti od 6 měsíců do 1 roku
Překročení nejvyšší dovolené rychlosti stanovené zákonem nebo dopravní značkou o 40 km.h ⁻¹ a více v obci nebo o 50 km.h ⁻¹ a více mimo obec	5	ve správním řízení pokuta 5000 - 10 000 Kč a zákaz činnosti od 6 měsíců do 1 roku
Nezastavení vozidla na signál, který přikazuje řidiči zastavit vozidlo, nebo nezastavení vozidla na pokyn „Stůj“ daný při řízení provozu na pozemních komunikacích osobou oprávněnou k řízení tohoto provozu	5	v blokovém řízení pokuta 2500 Kč, ve správním řízení pokuta 2500 - 5000 Kč (pokud se přestupek spáchá během 12 měsíců dvakrát a vícekrát, přistupuje k pokutě ještě zákaz činnosti 1 - 6 měsíců)
Při řízení vozidla neumožnění chodci na přechodu pro chodce nerušené a bezpečné přejítí vozovky	4	v blokovém řízení pokuta 2500 Kč, ve správním řízení pokuta 2500 - 5000 Kč (pokud se přestupek spáchá během 12 měsíců dvakrát a vícekrát, přistupuje k pokutě ještě zákaz činnosti 1 - 6 měsíců)
Při řízení vozidla ohrožení chodce přecházejícího pozemní komunikaci, na kterou řidič odbočuje	4	v blokovém řízení pokuta 2500 Kč, ve správním řízení pokuta 2500 - 5000 Kč (spáchá-li se přestupek během 12 měsíců dvakrát a vícekrát, přistupuje k pokutě ještě zákaz činnosti 1 - 6 měsíců)

Ohrožení chodce při odbočování s vozidlem na místo ležící mimo pozemní komunikaci, při vjíždění na pozemní komunikaci nebo při otáčení a couvání	4	v blokovém řízení pokuta 2500 Kč, pokuta 2500 až 5000 Kč (pokud se přestupek spáchá během 12 měsíců dvakrát a vícekrát, přistupuje k pokutě ještě zákaz činnosti 1 - 6 měsíců)
Nedání přednosti v jízdě v případech, ve kterých je řidič povinen dát přednost v jízdě	4	v blokovém řízení pokuta 2500 Kč, ve správním řízení pokuta 2500 - 5000 Kč (pokud se přestupek spáchá během 12 měsíců dvakrát a vícekrát, přistupuje k pokutě ještě zákaz činnosti 1 - 6 měsíců)
Překročení nejdelší přípustné doby řízení nebo nedodržení stanovené bezpečnostní přestávky v řízení vozidla podle zákona č. 475/2001 Sb.	4	ve správním řízení pokuta do 10 000 Kč, lze uložit zákaz činnosti od 6 měsíců do 1 roku
Řízení vozidla, které není registrováno v registru silničních vozidel, přičemž této registraci podléhá	4	ve správním řízení pokuta 5000 - 10 000 Kč a zákaz činnosti od 6 měsíců do 1 roku
Řízení vozidla, které užívá jinou registrační značku, než která byla vozidlu přidělena	4	ve správním řízení pokuta 5000 - 10 000 Kč a zákaz činnosti od 6 měsíců do 1 roku

Neprodlené nezastavení vozidla a prokázání totožnosti navzájem včetně sdělení údajů o vozidle nebo neohlášení dopravní nehody policistovi nebo nedovolené opuštění místa dopravní nehody nebo neprodlené nevrácení se na místo dopravní nehody po poskytnutí nebo přivolání pomoci nebo po ohlášení dopravní nehody (při dopravní nehodě, při které byla způsobena na některém ze zúčastněných vozidel včetně přepravovaných věcí nebo na jiných věcech hmotná škoda nižší než 50 000 Kč)	3	ve správním řízení pokuta 1500 - 2500 Kč	Ohrožení jiného řidiče při přejíždění s vozidlem z jednoho jízdního pruhu do druhého	3	v blokovém řízení pokuta do 2000 Kč, ve správním řízení pokuta 1500 - 2500 Kč
Držení telefonního přístroje nebo jiného hovorového nebo záznamového zařízení v ruce nebo jiným způsobem při řízení vozidla	3	v blokovém řízení pokuta 1000 Kč, ve správním řízení pokuta 1500 - 2500 Kč	Řízení vozidla ve stavu vylučujícím způsobilost, kterou si řidič přivodil užitím alkoholického nápoje, při zjištěném obsahu alkoholu v těle řidiče ve výši menší nebo rovné 0,3 ‰	3	ve správním řízení pokuta 10 000 - 20 000 Kč a zákaz činnosti od 6 měsíců do 1 roku
Překročení nejvyšší dovolené rychlosti stanovené zákonem nebo dopravní značkou o 20 km.h ⁻¹ a více v obci nebo o 30 km.h ⁻¹ a více mimo obec	3	v blokovém řízení pokuta 2500 Kč, ve správním řízení pokuta 2500 - 5000 Kč (pokud se přestupek spáchá během 12 měsíců dvakrát a vícekrát, přistupuje k pokutě ještě zákaz činnosti 1 - 6 měsíců)	Překročení stanovených povolených hodnot při kontrolním vážení vozidla	3	ve správním řízení pokuta do 10 000 Kč, lze uložit zákaz činnosti od 6 měsíců do 1 roku
Nezastavení vozidla před přechodem pro chodce v případech, kdy je řidič povinen tak učinit	3	ve správním řízení pokuta 2500 - 5000 Kč (pokud se přestupek spáchá během 12 měsíců dvakrát a vícekrát, přistupuje k pokutě ještě zákaz činnosti 1 - 6 měsíců)	Nedovolená jízda po tramvajovém pásu	2	v blokovém řízení pokuta do 2000 Kč, ve správním řízení pokuta 1500 - 2500 Kč
			Porušení povinnosti být za jízdy připoután bezpečnostním pásem nebo užít ochrannou přilbu	2	v blokovém řízení pokuta do 2000 Kč, ve správním řízení pokuta 1500 - 2500 Kč,
			Porušení povinnosti použít dětskou autosedačku nebo bezpečnostní pás při přepravě dětí	2	v blokovém řízení pokuta do 2000 Kč, ve správním řízení pokuta 1500 - 2500 Kč
			Neoznačení překážky provozu na pozemních komunikacích, kterou řidič způsobil	2	v blokovém řízení pokuta do 2000 Kč, ve správním řízení pokuta 1500 - 2500 Kč

Porušení ustanovení o omezení jízdy některých vozidel	2	v blokovém řízení pokuta 2500 Kč, ve správním řízení pokuta 2500 - 5000 Kč (pokud se přestupek spáchá během 12 měsíců dvakrát a vícekrát, přistupuje k pokutě ještě zákaz činnosti 1 - 6 měsíců)	1	v blokovém řízení pokuta do 2000 Kč, ve správním řízení pokuta 1500 - 2500 Kč
Překročení nejvyšší dovolené rychlosti stanovené zákonem nebo dopravní značkou o méně než 20 km.h ⁻¹ v obci nebo o méně než 30 km.h ⁻¹ mimo obec	2	v blokovém řízení pokuta 1000 Kč, ve správním řízení pokuta 1500 - 2500 Kč		
Nedovolené užití dálnice nebo silnice pro motorová vozidla nemotorovým vozidlem nebo motorovým vozidlem, jehož konstrukce nebo technický stav neumožňuje dosažení rychlosti nejméně 60 km.h ⁻¹	1	v blokovém řízení pokuta do 2000 Kč, ve správním řízení pokuta 1500 - 2500 Kč		
Neoprávněné užití vyhrazeného jízdního pruhu	1	v blokovém řízení pokuta do 2000 Kč, ve správním řízení pokuta 1500 - 2500 Kč		
Porušení ustanovení § 32 (zákon č. 361/2000 Sb.) o osvětlení vozidla	1	v blokovém řízení pokuta do 2000 Kč, ve správním řízení pokuta 1500 - 2500 Kč		
Porušení povinnosti vyplývající ze značky „Zóna s dopravním omezením“, „Obytná zóna“ nebo „Pěší zóna“	1	v blokovém řízení pokuta do 2000 Kč, ve správním řízení pokuta 1500 - 2500 Kč		
Porušení povinnosti vyplývající ze zákazové nebo příkazové značky (kromě výše uvedených případů překročení nejvyšší dovolené rychlosti stanovené dopravní značkou), porušení zákazu předjíždění stanoveného dopravní značkou a zákazové značky B 29 „Zákaz stání“	1		1	v blokovém řízení pokuta do 2000 Kč, ve správním řízení pokuta 1500 - 2500 Kč
Neoprávněné užití zvláštního výstražného světla modré barvy, popřípadě doplněného zvláštním zvukovým výstražným znamením	1		1	v blokovém řízení pokuta do 2000 Kč, ve správním řízení pokuta 1500 - 2500 Kč
Neoprávněné užití zvláštního výstražného světla oranžové barvy	1		1	v blokovém řízení pokuta do 2000 Kč, ve správním řízení pokuta 1500 - 2500 Kč

Některé nové přestupky nezařazené do bodového systému

Přestupku se dopustí ten, kdo jako provozovatel vozidla nezná údaje o totožnosti osoby, které svěřil nebo přikázal vozidlo k řízení. Sankce: v blokovém řízení pokuta 3000 Kč, ve správním řízení pokuta 5000 - 10 000 Kč

Přestupku se dopustí také učitel autoškoly, který provádí výcvik ve výcvikovém vozidle a je pod vlivem alkoholu, případně se na výzvu policisty odmítne podrobit dechové zkoušce.

Takovému učiteli hrozí pokuta 10 000 - 20 000 Kč a zákaz činnosti od 6 měsíců do 1 roku.

Přestupku se dopustí též řidič, který při kontrole není držitelem příslušných dokladů nebo jsou tyto doklady neplatné, dále řidič,

kteřý nevede správně záznam o době řízení, bezpečnostních přestávkách a době odpočinku a záznam o provozu vozidla, řidič, který tyto záznamy nepředložil, případně řidič, který stanovené doby řízení, bezpečnostních přestávek a odpočinku nedrží.

Za to vše hrozí řidiči pokuta ve správním řízení do 10 000 Kč a lze uložit i zákaz činnosti od 6 měsíců do 1 roku.

Vedle neoprávněného zastavení a stání na parkovišti vyhrazeném pro vozidlo označené označením O 1 je nově přestupkem také neoprávněné použití označení vozidla O 1 při stání nebo jízdě.

Nová je také sankce za tento přestupek - ve správním řízení pokuta 5000 - 10 000 Kč a zákaz činnosti od 6 měsíců do 1 roku. (Pro ty, kdo nevědí: O 1 označuje vozidlo přepravující těžce postiženou osobu, symbolem „vozičkáře“ bývají vyznačena např. parkovací místa vyhrazená invalidům.)

Pokuty pro podnikatele a firmy

Až 100 000 Kč může dostat pokutu podnikatel-fyzická osoba nebo firma-právnícká osoba, která jako provozovatel vozidla přikázala nebo dovolila, aby bylo v provozu používáno vozidlo nesplňující technické podmínky provozu, aby vozidlo řídil člověk, který nemá příslušné řidičské oprávnění, který je pod vlivem alkoholu nebo jehož schopnost k řízení je snížena v důsledku jeho zdravotního stavu, případně člověk, o němž nezná údaje potřebné ke zjištění jeho totožnosti.

Až 50 000 Kč pokutu může dostat fyzická osoba, která jako provozovatel vozidla svěčila řízení vozidla někomu, o němž nezná údaje jeho totožnosti.

Pokutu do 100 000 Kč může dostat osoba, která používá antiradar (tzn. zařízení, které znemožňuje nebo ovlivňuje funkci technických prostředků používaných policií.)

Pokud už jste nějaký přestupek spáchali, asi se vyplatí s příslušným obecním úřadem obce komunikovat, „dostavit se k projednání přestupku či podání vysvětlení“. Úřad totiž může za „nedostavení se“ uložit pořádkovou pokutu až 5000 Kč, a to i opakovaně... Sankce pak může nepříjemně narůst.

Nové kompetence policie

Kromě mnoha jiných úkolů, jako například chránit bezpečnost osob a majetku, vést boj proti terorismu nebo odhalovat a vyšetřovat trestné činy a zjišťovat jejich pachatele, má policie ve svém „popisu práce“ také úkol dohlížet na bezpečnost a plynulost silničního provozu a spolupůsobit při jeho řízení, kontrolovat doklady o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a odhalovat přestupky.

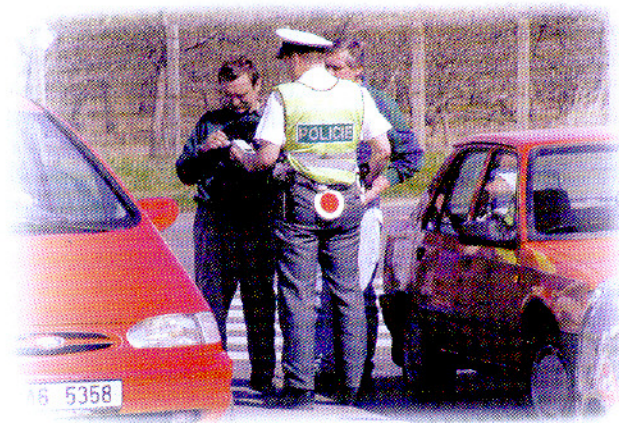
Policie vykonává dohled na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích tím, že

- kontroluje dodržování povinností účastníků a pravidel provozu na pozemních komunikacích a podílí se na jeho řízení,
- objasňuje dopravní nehody,
- vede evidenci dopravních nehod,
- projednává v blokovém řízení přestupky proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle zvláštního právního předpisu,
- a nově také
- provádí prevenci v oblasti bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích.

Při dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích jsou příslušníci policie ve služebním stejnokroji oprávněni zejména

- dávat pokyny k řízení provozu na pozemních komunikacích,
- zastavovat vozidla,
- zakázat řidiči jízdu na nezbytně nutnou dobu nebo mu přikázat směr jízdy, vyžaduje-li to bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích, popřípadě jiný veřejný zájem,
- vyzvat řidiče k dechové zkoušce ke zjištění, není-li ovlivněn alkoholem, a v případě pozitivního zjištění i k lékařskému vyšetření s odběrem krve k tomuto zjištění,
- vyzvat řidiče motorového vozidla k předložení dokladů k řízení a provozu vozidla podle § 6 odst. 3 (tedy řidičského průkazu, osvědčení o registraci vozidla, dokladu o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, případně osvědčení profesní způsobilosti pro řidiče, na které se tato povinnost vztahuje, a nově také doklad o zdravotní způsobilosti pro řidiče-důchodce),
- vyzvat řidiče motorového vozidla ke kontrole největší přípustné hmotnosti na nápravu, největší přípustné hmotnosti vozidla nebo jízdní soupravy nebo technického stavu vozidla nebo jízdní soupravy,

- rozhodnout o odstranění vozidla, je-li překážkou provozu na pozemní komunikaci, nebo vozidla, které neoprávněně stojí na parkovišti vyhrazeném pro vozidlo označené znakem O 1,
- použít technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla podle zvláštního právního předpisu,

a nově

- zabránit v jízdě řidiči podle § 118a,
- zadržet řidičský průkaz podle § 118b a 118c,
- vybírat kaucí podle § 125b.
- vyzvat řidiče k orientační zkoušce, není-li ovlivněn návykovou látkou a v případě pozitivního zjištění, k odbornému lékařskému vyšetření.

Podívejme se na tato nová ustanovení podrobněji.

Zabránění v jízdě (§ 118a novelizovaného zákona č. 361)

Policista je oprávněn přikázat jízdu na nejbližší místo vhodné k odstavení vozidla a zabránit v jízdě řidiči, který

- je podezřelý, že bezprostředně předtím zavinil dopravní nehodu, při které došlo k usmrcení nebo těžké újmě na zdraví,
- ujel z místa dopravní nehody, na které měl bezprostředně předtím účast a kterou byl povinen oznámit policii,
- řídil motorové vozidlo pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky,
- se odmítl na výzvu policisty podrobit dechové zkoušce ke zjištění, není-li ovlivněn alkoholem, nebo který se v případě pozitivního výsledku zkoušky odmítl podrobit lékařskému vyšetření ke zjištění, není-li ovlivněn alkoholem, ačkoli toto vyšetření nebylo spojeno s nebezpečím pro jeho zdraví,
- řídil motorové vozidlo, aniž by byl držitelem řidičského oprávnění příslušné skupiny nebo podskupiny,
- řídil motorové vozidlo, přestože mu byl soudem uložen trest nebo sankce zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel,
- je podezřelý ze spáchání přestupku a je důvodné podezření, že se bude vyhýbat přestupkovému řízení a nesložil kauci jako záruku, že se dostaví ke správnému orgánu k projednání přestupku.

Kromě posledního uvedeného případu (podezření na spáchání přestupku a nesložení kauce) je policista nově oprávněn v těchto případech také zadržet řidičský průkaz (viz dále).

Policista může zabránit v jízdě motorovému vozidlu, jestliže

- je důvodné podezření, že vozidlo bylo odcizeno,
- vozidlo je technicky nezpůsobilé k provozu tak závažně, že bezprostředně ohrožuje ostatní účastníky provozu na pozemních komunikacích,
- vozidlo svými rozměry, rozměry jízdní soupravy nebo nákladu, největší povolenou hmotností vozidla či soupravy, nebo největší povolenou hmotností na nápravu vozidla, zjištěnými při kontrolním vážení překračuje stanovené hodnoty.

Strážník obecní policie je v uvedených případech povinen přivolat policii a řidič je povinen na její příchod vyčkat.

Zabránění v jízdě se děje pomocí technického prostředku, většinou tzv. botičky, nebo odtažením vozidla. To vše na náklady řidiče nebo provozovatele vozidla. Při odtažení však policista musí zajistit vozidlo proti odcizení, poškození a vykradení. Botička se nesmí přiložit v případě, že by vozidlo tvořilo překážku provozu.

Máte-li pocit, že policista postupoval nesprávně, lze si stěžovat podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.

Zadržení řidičského průkazu (§ 118b a 118c novelizovaného zákona č. 361)

Policista je oprávněn z výše uvedených důvodů (zavinění dopravní nehody nebo ujetí od nehody, řízení pod vlivem alkoholu nebo odmítnutí dechové zkoušky či lékařského vyšetření, řízení bez příslušného řidičského oprávnění nebo řízení v době zákazu činnosti) zadržet řidičský průkaz.

Zadržení řidičského průkazu oznámí policista bez zbytečného odkladu registru řidičů, u zahraničních řidičů příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností. Řidiči vydá policista písemné potvrzení o zadržení řidičského průkazu. Policie písemně oznámí zadržení řidičského průkazu obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož územním obvodu k zadržení řidičského průkazu došlo; oznámení odešle spolu se zadrženým řidičským průkazem bez zbytečného odkladu, nejpozději následující pracovní den po dni zadržení řidičského průkazu.

Po dobu zadržení řidičského průkazu nesmíte řídit motorové vozidlo.

Obecní úřad obce s rozšířenou působností do 5 pracovních dnů ode dne doručení oznámení o zadržení řidičského průkazu zahájí řízení, na základě něhož lze rozhodnout, zda řidičský průkaz bude zadržen. Pokud ano, pak váš řidičský průkaz poputuje do úschovy na váš příslušný úřad, který vede váš registr. Pokud by bylo rozhodnuto, že váš řidičský průkaz zadržen nebude, bude vám bezodkladně vrácen.

Vybírání kaucí (§ 125b novelizovaného zákona č. 361)

Pokud má policista podezření, že řidič, který spáchal přestupek, se bude vyhýbat přestupkovému řízení, má právo od něj vybrat tzv. kauci - jako záruku, že se dotýčný řidič dostaví k projednání přestupku.

Kauce může být ve výši 5000 - 50 000 Kč (!), maximálně ale do výše hrozící sankce za spáchaný přestupek. Na kauci vystaví policista řidiči písemné potvrzení a nejpozději následující pracovní den předá kauci do úschovy obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož územním obvodu byla kauce vybrána.

Pokud se v řízení o přestupku ukáže, že řidič není vinný z jeho spáchání, kauci se mu vrátí v plné výši. Pokud se ale vina řidiče potvrdí, započte se kauci na zaplacení uložené pokuty. Byla-li kauci vyšší než uložená pokuta, dostane řidič vrácenu část kauci zbylou po zaplacení pokuty.

Kauce může také propadnout, a to v buď případě, kdy nelze řízení o přestupku ukončit, protože podezřelý řidič je prokazatelně nedosažitelný nebo nečinný, nebo pokud nelze pachateli prokazatelně doručit rozhodnutí o přestupku. Propadlá kauci je příjmem příslušné obce s rozšířenou působností.

K novým pravomocem policie lze konečně připočítat také oprávnění vyzvat řidiče k tzv. orientační zkoušce, není-li ovlivněn návykovou látkou, a pokud se výsledek takové zkoušky uká-

že jako pozitivní, pak policista vyzve řidiče k lékařskému vyšetření. Ti, kteří si dosud libovali, že marihuanu nelze dechovou zkouškou na alkohol zjistit, už se asi tolik radovat nebudou. Mimochodem, odmítnutí takového vyšetření už je zařazeno mezi přestupky s vysokou sankcí a vysokým bodovým hodnocením.

A na závěr - pro všechny ty, kteří si spočítali, že když budou řídit bez řidičského oprávnění, tak jim vlastně nikdo žádný „řidičák“ nemůže sebrat a žádné body započítávat, protože žádný registr nemají. V trestním zákoně se totiž objevil nový § 180d krátkého a výstižného znění:

„Kdo řídí motorové vozidlo, ačkoliv není držitelem příslušného řidičského oprávnění, bude potrestán trestem odnětí svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem nebo zákazem činnosti.“ Řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění se stalo trestným činem...

Kompetence obecní policie

Strážníci obecní nebo městské policie vás nyní mohou zastavit vždy, když jste vy jako řidič nebo přepravovaná osoba podezřelý ze spáchání přestupku (a to jakéhokoli) proti bezpečnosti provozu.

Za co vám smí dát strážník obecní policie blokovou pokutu:

- nedovolené stání nebo zastavení vozidla na pozemní komunikaci (strážník může použít i botičku, popř. rozhodnout o odtažení vozidla, tvoří-li překážku provozu),
- vjezd do míst, kde je to místní nebo přechodnou úpravou provozu na pozemních komunikacích zakázáno (což zahrnuje nejen zákazy vjezdu, ale i červený světelný signál „Stůj!“),
- porušení pravidel o překročení nejvyšší dovolené rychlosti (obecní policie nyní nově může v součinnosti s policií také měřit rychlost vozidel),
- porušení pravidel jízdy na zvířatech, vedení a hnaní zvířat na pozemní komunikaci,
- pohyb chodce na pozemní komunikaci odporující pravidlům provozu na pozemních komunikacích,
- nedovolený způsob použití lyží, kolečkových bruslí a podobných prostředků na chodníku,
- nedovolené vedení jízdního kola nebo jízda na něm v rozporu s pravidly provozu na pozemních komunikacích.

Sazby za blokové pokuty pro řidiče jsou shodné s tarify uvedenými v zákoně o přestupcích (tzn. do 2000 Kč). Jde-li o přestupek zařazený do bodového hodnocení, příslušný obecní úřad vám zároveň přičte body do registru.

Zastaví-li vás strážník a ukáže se, že jste spáchal přestupek, za který lze zadržet řidičský průkaz, popř. kdy je třeba zabránit vozidlu v další jízdě (blíže viz str. 18 - 19), strážník přivolá policii a vy jste povinen do jejího příchodu setrvat na místě.

Strážník je oprávněn kontrolovat kromě dokladu totožnosti nově také řidičský průkaz a osvědčení o registraci vozidla.

Každá uniforma dobrá...

Také celníci jsou oprávněni k zastavování vozidel. Jako řidič jste povinen předložit na jeho výzvu celníkovi ke kontrole řidičský průkaz a osvědčení o registraci vozidla. Rovněž jste povinen umožnit celníkovi kontrolu technického stavu vozidla nebo jízdní soupravy a umožnit kontrolu největší přípustné hmotnosti vozidla a jízdní soupravy a největší přípustné hmotnosti na nápravu.

Celníci mají samozřejmě i další kompetence, ale to už se týká jiných právních předpisů.

Poznámka závěrem: Už tento informativní přehled napovídá, že nový bodový systém bude náročný nejen pro řidiče, ale i pro policii, případně obecní úřady obcí s rozšířenou působností. Pro řidiče je nejlepším způsobem, jak se této mašinérii vyhnout, žádné přestupky nepáchat. Jak se s ním vypořádá státní správa a její výkonné složky, ukáže čas. Bodový systém samozřejmě nemůže vyřešit stav pozemních komunikací, jejich značení, stále se zvyšující intenzitu provozu a další problémy, které vyžadují systémové řešení. Bez něj bude jen dalším pokusem o přenesení problémů státu na jeho občany.

Stav textů odpovídá podobě zákona č. 361/2000 Sb., ve znění zákona č. 411/2005 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, k době vydání této publikace v lednu 2006.

2. upravené vydání

© Springer Media 2006

Obálka s použitím kresby Vladimíra Jiráňky